

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Nyhed: Ny læseundersøgelse: Særligt de svage læsere er gået tilbage

Kontor for Analyse og
Kommunikation/HME

Elever i både Danmark og flere andre lande læser dårligere i 2021 end i 2016. Det viser en ny international undersøgelse af elever i 4. klasse. De danske elevers tilbagegang er særligt markant blandt de svageste læsere, mens de stærkeste læsere ikke har fået ringere læsekompetencer.

Sagsnr.: 23/07292

Læsekompetencen blandt elever i 4. klasse i Danmark er for fjerde gang blevet undersøgt i den internationale undersøgelse PIRLS 2021.

Den seneste udgave af undersøgelsen viser, at danske elevers gennemsnitlige læsekompetence er faldet. Danske elever er ikke alene om denne udvikling, da de fleste lande i undersøgelsen har oplevet tilbagegang i elevernes læseniveau siden 2016. Den danske tilbagegang er den laveste i Norden.

Trods faldet placerer Danmark sig i den øvre del af alle deltagere i undersøgelsen sammen med bl.a. Sverige og Norge. Fem lande scorer signifikant højere end Danmark i undersøgelsen: Singapore, Hong Kong, England, Finland og Polen.

Den negative udvikling på tværs af mange lande antyder, at den internationale Corona-pandemi har haft betydning for elevernes læsning. Det gælder også de danske elevers læseresultater.

Ikke alle elevgruppers læsning har udviklet sig på samme måde. Undersøgelsen viser, at mens de stærkeste læsere ikke er faldet i niveau siden 2016, er elever med de svageste læsekompetence gået mere tilbage. Forskellen mellem stærke og svage læsere er altså vokset siden 2016.

I en tidligere undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) vurderede flertallet af skoleledere også, at perioderne med nedlukninger og restriktioner har haft negativ betydning for elevernes læring, særligt for de i forvejen fagligst svageste elever. Læs mere om EVA's undersøgelser [her](#).

Elevernes ændrede læsevaner

Undersøgelsen peger på en bekymrende tendens i elevernes læsevaner. Sammenligner man med PIRLS-undersøgelsen i 2011, læser eleverne i dag markant mindre end for ti år siden. Mens 49 procent læste mindre end 30 minutter uden for skolen på en normal skoledag i 2011, er dette tal vokset til 60 procent i 2021.

Andelen af elever, der rigtigt godt kan lide at læse, er samtidigt faldet fra 20 procent til 14 procent i perioden fra 2016 til 2021. Samtidig er andelen, der ikke kan lide at læse, vokset fra 27 til 36 procent i samme periode.

”Læsning er skolens største gave til børnene. Det er ikke alene nøglen til skolens øvrige fag, men også en livslang kilde til kundskab, oplevelser og medborgerskab. Derfor er jeg langt fra tilfreds, når jeg kan se i undersøgelsen, at det særligt er de elever, der i forvejen har svært ved at læse, som har fået sværere ved bogstaverne. Det skal ikke være sådan, at det kun er børn fra hjem med bogreoler fra gulv til loft, der finder læseglæden. Det seneste årti har eleverne fået flere timer i dansk, alligevel kan jeg se at eleverne i dag læser mindre. Det er et tankevækkende at denne udvikling er sket i en periode, hvor der bliver læst mere og mere på skærme og ikke i rigtige bøger” siger børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye.

Flere initiativer er allerede i gang

Der har de senere år været stort fokus på elevers læsning, og der er blevet igangsat en lang række tiltag, der endnu ikke har haft tid til at virke.

Med den politiske aftale [om et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem](#) i folkeskolen blev der bl.a. besluttet screening af elever i 1. klasse for læsevanskeligheder og obligatorisk risikotest for ordblindhed. I januar nedsatte børne- og undervisningsministeren en arbejdsgruppe, der skal udvikle værktøjer til screening for læsevanskeligheder.

Derudover har de årlige ”[Ordblindepakker](#)” siden 2019 understøttet skolernes indsatser med testredskaber, inspirationsmateriale og viden ift. elever med ordblindhed eller andre læsevanskeligheder.

Disse indsatser skal danne grundlag for tidligt at sætte ind over for elever med tegn på læsevanskeligheder.

’Læs Mere’ boks

- Link til STUK underside om PIRLS 2021
- Læs mere om [PIRLS og download rapporten hos DPU](#)

Fakta om PIRLS 2021

PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) undersøger kompetencer i læsning blandt elever i 4. klasse. Undersøgelsen blev sidst foretaget i 2016. Over 60 lande deltager i PIRLS 2021, og cirka 6.223 danske elever fra 231 skoler deltog i undersøgelsen i foråret 2021. Data blev indsamlet i foråret 2021. Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) ved Aarhus Universitet har gennemført den danske del af undersøgelsen med medfinansiering fra Børne- og Undervisningsministeriet.